

Ochrana pred požiarmi bytové domy

Workshop Bytové družstvo Trnava

XI/2023

Marián Dritomský

FIREcontrol s.r.o.

FIREcontrol ®

Špačinská cesta 91

917 01 **TRNAVA**

tel.: [0907 707 532](tel:0907707532)

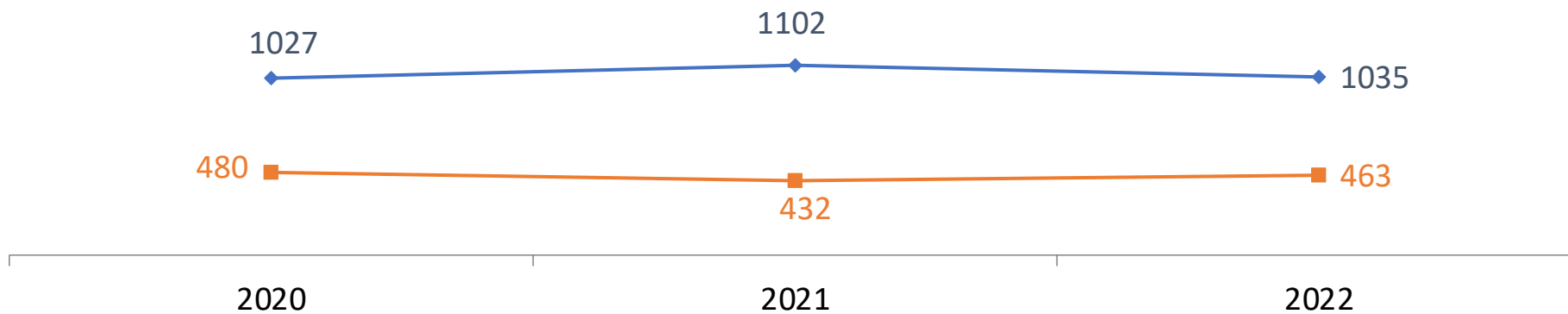
e-mail: info-tt@firecontrol.sk

www.firecontrol.sk

Požiare bytov a rodinných domov v rokoch 2020 - 2022

Rok	Priestor vzniku požiaru	Počet požiarov	Priame škody (€)	Usmrtené osoby	Zranené osoby
2020	Rodinné domy	1027	5 729 490	19	77
	Byty	480	1 837 695	5	71
	Spolu	1507	7 567 185	24	148
2021	Rodinné domy	1102	8 109 985	27	61
	Byty	432	2 005 810	7	46
	Spolu	1853	10 115 795	34	107
2022	Rodinné domy	1035	9 986 910	23	63
	Byty	463	3 153 815	20	57
	Spolu	1498	13 140 725	43	120

◆ požiare rodinné domy
■ požiare byty

Princípy PBS pri návrhu a užívaní stavby

- Bránenie šíreniu požiaru v stavbe – delenie na požiarne úseky
- Umožnenie bezpečnej a včasnej evakuácie osôb - ÚC (typy, dĺžka, šírka, vybavenie)
- Umožnenie zásahu HJ – požiarne odolnosť SK, príjazdové cesty, nástupné plochy, hydranty
- Bránenie rozšírenia na okolité stavby – odstupové vzdialenosti

Vyšší potenciál ohrozenia

- Spoločnosť je nastavená na chránenie životov. Kde je vyššia koncentrácia ľudí sú nastavené vyššie požiadavky na bezpečnosť.
- Na vodičov os.auta sú iné požiadavky ako na vodičov autobusov.
- Autobusy majú viac kontrol, bezpečnejšie brzdy, sledovanie času jazdy vodiča, obmedzenú rýchlosť,...
- **Podobne na bytové domy sú prísnejšie požiadavky ochrany pred požiarmi ako pri rodinných domoch. Lebo požiarom môže byť ohrozených viac ľudí.**

Špecifiká BD a RD

Špecifiká BD

- Vysoká koncentrácia a počet ľudí – desiatky, stovky
- Veľa bytov, miestností, komunikácií, inštalačné šachty, výťahy, pivnice
- Rozdelenie na požiarne úseky
- Často jediná úniková cesta – potreba udržiavať trvalú voľnosť
- Prekonávanie výšky
- Možnosť skoršieho spozorovania požiaru (susedia zacítia dym, ale treba konať a volať 150 alebo 112)
- Pomoc medzi obyvateľmi BD
- Vybavenosť na zásah, hydranty, prenosné hasiace prístroje
- Príjazdové komunikácie, nástupné plochy
- Vykonávanie pravidelných kontrol a odstraňovanie zistených nedostatkov
- Udržiavanie vo funkčnom stave požiarnych prestupov, požiarnych uzáverov
- Udržiavanie v akcieschopnom stave požiarnotechnických zariadení
- Potreba dodržiavania pravidiel všetkými užívateľmi BD

Špecifiká RD

- Rodina – niekoľko ľudí
- Prípadným rizikovým správaním ohrozujú sami seba
- Nie je delenie na požiarne úseky – ľahšie rozšírenie požiaru na celý dom
- Nenavrhujú sa ÚC - lebo malý počet ľudí

legislatíva

- Zákon NR SR č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 50/1976 Zb. - stavebný zákon
- Zhrnutie povinností je v dokumente „Upozornenie Prezídia Hasičského a záchranného zboru na dodržiavanie ustanovení vyplývajúcich z predpisov na úseku ochrany pred požiarmi v bytových domoch“

https://www.minv.sk/swift_data/source/hasici_a_zachranari/Malatinec/preventivno_vychovna_cinnost/bytove%20domy.pdf

Povinnosti

Zákon o ochrane pred požiarmi v § 6a upravuje:

- Vlastník bytového domu, spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome a správca bytového domu sú povinní zabezpečiť pri správe bytového domu plnenie úloh ochrany pred požiarmi, ktoré sa týkajú spoločných častí bytového domu a spoločných zariadení bytového domu, podľa § 4 písm. a) až c), g) až i) a k) až p), § 5 písm. a) až c), i) a j) a § 8 písm. f) s tým, že o splnení povinnosti podľa § 4 písm. a) vyhotoví technik požiarnej ochrany záznam.

Povinnosti v byt.dome zabezpečované odbornou spôsobilou osobou

Povinnosti na úseku ochrany pred požiarom sú v bytovom dome zabezpečované prostredníctvom odborne spôsobilej osoby (§ 9 zákona o ochrane pred požiarom):

- technik požiarnej ochrany (napr. vykonávanie preventívnych protipožiarnej prehliadok),
- špecialista požiarnej ochrany (napr. vypracovanie riešenia protipožiarnej bezpečnosti stavby).

V zmysle § 14 vyhlášky MV SR č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov je z preventívnej protipožiarnej prehliadky v bytovom dome vyhotovovaný záznam, ktorý obsahuje:

- označenie a adresu bytového domu,
- dátum vykonania preventívnej protipožiarnej prehliadky,
- zistené skutočnosti a nedostatky s uvedením opisu a miesta ich zistenia,
- navrhované opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,
- meno, priezvisko a podpis technika požiarnej ochrany, ktorý vyhotovil záznam,
- meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá bola oboznámená s výsledkom preventívnej protipožiarnej prehliadky.

Povinnosti na úseku ochrany pre požiarmi pre bytové domy

- zabezpečiť v objektoch a v priestoroch vykonávanie preventívnych protipožiarnych prehliadok a odstraňovať zistené nedostatky,
- zabezpečiť plnenie opatrení na ochranu pred požiarmi na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- vypracúvať, viesť a udržiavať dokumentáciu ochrany pred požiarmi v súlade so skutočným stavom a potrebou riešenia protipožiarnej bezpečnosti objektov a priestorov,
- umožniť orgánu vykonávajúcemu štátny požiarny dozor a obci vstup do objektov a priestorov na účely vykonania kontroly plnenia povinností na úseku ochrany pred požiarmi, poskytovať mu požadované doklady, dokumentáciu ochrany pred požiarmi a súvisiace podklady a informácie,
- splniť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov uložené orgánom vykonávajúcim štátny požiarny dozor alebo obcou v nimi určených lehotách,
- prevádzkovať technické zariadenie a technologické zariadenie a zabezpečovať vykonávanie pravidelnej údržby a kontroly z hľadiska ich protipožiarnej bezpečnosti a odstraňovať zistené nedostatky podľa pokynov výrobcu a všeobecne záväzného právneho predpisu,
- zabezpečiť, aby sa pri vypracúvaní projektovej dokumentácie stavieb, pri uskutočňovaní stavieb a pri ich užívaní, ako aj pri zmene užívania stavieb riešili a dodržiavali požiadavky protipožiarnej bezpečnosti stavieb,
- zabezpečiť, aby pri zmene užívania stavby nedošlo k zníženiu protipožiarnej bezpečnosti stavby alebo jej časti (Zákon č. 50/1976 Zb. - stavebný zákon), bezpečnosti osôb alebo k sťaženiu zásahu hasičských jednotiek,
- dodržiavať technické podmienky a požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov a zariadení ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komínov a dymovodov a zabezpečiť označenie komínu štítkom

Povinnosti na úseku ochrany pre požiarmi pre bytové domy

- dodržiavať pri manipulácii s horľavými látkami a horenie podporujúcimi látkami, s technickými prostriedkami obsahujúcimi horľavé látky alebo horenie podporujúce látky, ako aj pri ich ukladaní a skladovaní požiadavky na protipožiarne bezpečnosť,
- zabezpečiť plnenie ustanovených povinností a určených úloh na úseku ochrany pred požiarmi osobami, ktoré majú požadovanú odbornú spôsobilosť alebo osobitné oprávnenie,
- zabezpečiť plnenie povinností na úseku ochrany pred požiarmi odborne spôsobilou osobou - technikom alebo špecialistom požiarnej ochrany,
- udržiavať trvale voľné únikové cesty, únikové východy a zásahové cesty, nástupné plochy a prístup k nim, ako aj prístup k uzáverom rozvodných zariadení elektrickej energie, plynu, vody, k požiarnotechnickým zariadeniam, zariadeniam na vyhlásenie požiarneho poplachu, požiarne vodovodom
- obstarávať a udržiavať v akcieschopnom stave požiarne zariadenia (požiarnotechnické zariadenia, hasiace prístroje, požiarne uzávery, požiarne vodovody, vybavenie únikových ciest).

Štátny požiarly dozoz

Výkon štátnego požiarneho dozozu v bytových domoch Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarly v znení neskorších predpisov v § 25 upravuje vykonávanie štátnego požiarneho dozozu z hľadiska požiarnej prevencie:

- a) protipožiarly kontrolou dodržiavania povinností právnickej osoby a fyzickej osoby - podnikateľa, okrem rodinných domov a bytových domov, ktoré majú najviac osem nadzemných podlaží,
- b) posudzovaním projektovej dokumentácie stavieb z hľadiska ich protipožiarnej bezpečnosti a posudzovaním stavieb z hľadiska splnenia požiadaviek protipožiarnej bezpečnosti podľa schválenej projektovej dokumentácie v rozsahu konaní, ktoré upravuje stavebný zákon.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru vykonáva kontroly aj v bytových domoch s viac ako 8 nadzemnými podlažiami.

Obec

V rámci kontrolnej činnosti má osobitné postavenie obec, ktorá vykonáva tzv. prenesený výkon štátnej správy.

Podľa § 23 zákona o ochrane pred požiarly obec vykonáva preventívne protipožiarne kontroly v subjektoch, v ktorých protipožiarne kontroly nevykonávajú krajské alebo okresné riaditeľstvá Hasičského a záchranného zboru.

Nedostatky

Najčastejšie zisťované nedostatky pri protipožiarnych kontrolách v bytových domoch:

- nevykonávanie kontroly dokumentácie ochrany pred požiarimi,
- nevykonávanie preventívnych protipožiarnych prehliadok,
- realizácia stavebných úprav v bytových domoch bez vedomosti, resp. schválenia orgánov štátneho požiarneho dozoru,
- únikové cesty: - nezabezpečenie trvalo voľných únikových ciest, uzamknuté únikové východy, neoznačenie smerov úniku na únikových cestách, vetranie únikových ciest neakcieschopné, zatarasení prístup k odvetraniu únikovej cesty,
- požiarne dvere: - nefunkčné - poškodený samozatvárač, zatváracie zariadenie neuzatvára požiarne uzáver do úplne uzatvorenej polohy, požiarne uzávery (požiarne dvere) zamenené za obyčajné dvere bez preukázania ich požiarnej odolnosti,
- zariadenia na dodávku vody na hasenie požiarov: nevykonaná kontrola hadicových zariadení a hydrantov, uzamknuté skrine hadicových zariadení nie sú vybavené zariadením na otváranie v prípade núdze, nezabezpečený trvale voľný prístup k hadicovému zariadeniu,
- prenosné hasiace prístroje umiestnené mimo svojich stanovišť,
- nefunkčné núdzové osvetlenie,
- neprejazdné príjazdové komunikácie,
- neoznačenie nástupných plôch pre hasičskú techniku dopravnou značkou ZÁKAZ STÁTIA a ich následné využívanie ako parkovacia plocha

Sankcie právnickej osobe

Pokuty právnickej osobe a fyzickej osobe-podnikateľovi

§ 59

Krajské riaditeľstvo alebo okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 8 298 eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že

- a) nevykonáva pravidelnú preventívnu protipožiarnu prehliadku,
- d) neoznami bez zbytočného odkladu príslušnému okresnému riaditeľstvu každý požiar, ktorý vznikol v objektoch, priestoroch a na veciach v jej vlastníctve, správe alebo užívaní,
- e) neobstaráva a neinštaluje v objektoch, zariadeniach a v priestoroch so zreteľom na nebezpečenstvo vzniku požiaru požiarne zariadenia, hasiace látky, hasičskú techniku, vecné prostriedky ochrany pred požiarimi, neprevádzkuje ich v akcieschopnom stave, nezabezpečuje vykonávanie ich kontroly a údržby osobou s odbornou spôsobilosťou, ak tak ustanovuje tento zákon, nevedie a neuchováva o ich prevádzkovaní dokumentáciu,
- f) nezabezpečí, aby pri uskutočňovaní stavieb a ich užívaní alebo zmene ich užívania boli splnené požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť, alebo nezabezpečí, aby pri užívaní stavieb a zmene ich užívania nedošlo k zníženiu protipožiarnnej bezpečnosti stavieb alebo ich častí, bezpečnosti osôb alebo k sťaženiu zásahu hasičských jednotiek,
- k) nedodrží zásady inštalácie a prevádzkovania palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov a zariadení ústredného vykurovania podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie,
- l) nevypracuje a nevedie ustanovenú dokumentáciu o ochrane pred požiarimi alebo ju neutržiava v súlade so skutočným stavom,
- m) používa požiarne zariadenia, hasiace látky, hasičskú techniku a vecné prostriedky ochrany pred požiarimi, na ktoré nebol vydaný certifikát, ak sa certifikát podľa osobitných predpisov²⁸⁾ vyžaduje,
- n) nezabezpečí plnenie úloh na úseku ochrany pred požiarimi osobami, ktoré majú požadovanú odbornú spôsobilosť alebo osobitné oprávnenie,
- o) neumožní umiestnenie signalizačného alebo poplachového zariadenia slúžiaceho na účely ochrany pred požiarimi za primeranú náhradu,
- p) neumožní alebo sťaží výkon štátneho požiarneho dozoru,
- q) neposkytne potrebné doklady, súčinnosť a pomoc pri zisťovaní príčin vzniku požiarov,
- r) nezabezpečí v objektoch a priestoroch v jej vlastníctve, správe alebo užívaní pravidelné čistenie a kontrolu komínov alebo nezabezpečí osobou s odbornou spôsobilosťou⁹⁾ odborné preskúšanie komínov pred pripojením spotrebiča na komín, pred zamenou lokálneho spotrebiča palív na ústredný alebo etážový zdroj tepla, alebo pred zmenou druhu paliva,

Sankcie právnickej osobe

Krajské riaditeľstvo alebo okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 16 596 eur právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že

- a) nezabezpečí vykonávanie pravidelnej kontroly stavu požiarnych zariadení, technických a technologických zariadení, hasičskej techniky a vecných prostriedkov ochrany pred požiarimi,
- b) nezabezpečí vykonávanie opatrení podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru alebo pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb,
- d) neoznačí a neudržiava trvale voľné únikové východy, únikové a zásahové cesty, nástupné plochy a prístup k nim, prístup k uzáverom rozvodných zariadení elektrickej energie, plynu a vody a k požiarным zariadeniam,
- f) nedodrží zásady skladovania, ukladania a manipulácie s horľavými látkami podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonávanie,
- g) neposkytne na výzvu veliteľa zásahu potrebnú vecnú pomoc alebo neumožní vstup na nehnuteľnosti v súvislosti so zdolávaním požiaru, zamedzením jeho šírenia alebo s vykonávaním záchranných prác,
- h) nesplní povinnosti vyplývajúce pre ňu z opatrení uložených orgánom vykonávajúcim štátny požiarny dozor alebo obcou,
- i) vykonáva činnosti, na ktorých výkon nemá oprávnenie, ktoré sa z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti vyžaduje na ich vykonávanie,
- j) vypaľuje porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu,

Sankcie právnickej osobe

- Právnickej osobe a fyzickej osobe-podnikateľovi, ktorá opätovne porušila povinnosť, za ktorú jej bola v predchádzajúcich troch rokoch uložená pokuta, môže okresné riaditeľstvo, krajské riaditeľstvo alebo ministerstvo uložiť ďalšiu pokutu až do dvojnásobku pokuty uloženej podľa odsekov 1 až 4.
- Pri určovaní pokuty sa prihliada najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania a na rozsah spôsobenej škody.
- Uložením pokuty podľa odsekov 1 až 4 zostáva nedotknutá zodpovednosť právnickej osoby a fyzickej osoby-podnikateľa za spôsobenú škodu a postih jej zamestnancov podľa osobitných predpisov.[22\)](#)

Sankcie fyzickej osobe

Okresné riaditeľstvo môže za priestupok na úseku ochrany pred požiarmi uložiť

a) pokarhanie,

b) pokutu podľa odsekov 2 až 4.

Pokarhanie alebo pokutu do 99 eur možno uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarmi tým, že

- a) nedodržiava vyznačené zákazy alebo príkazy týkajúce sa ochrany pred požiarmi alebo neobstaráva, neinštaluje alebo neudržiava v akcieschopnom stave požiarne zariadenia, hasiace látky alebo iné vecné prostriedky ochrany pred požiarmi, alebo nezabezpečí vykonanie ich kontroly,
- b) neumožní alebo sťaží vykonanie preventívnej protipožiarnej kontroly alebo iných opatrení na úseku ochrany pred požiarmi,
- c) neoznámí bez zbytočného odkladu príslušnému okresnému riaditeľstvu požiar, ktorý vznikol v objekte v jej vlastníctve alebo užívaní,
- d) neumožní umiestnenie signalizačného alebo poplachového zariadenia slúžiaceho na účely ochrany pred požiarmi za primeranú náhradu,
- e) neumožní orgánom štátneho požiarneho dozoru vykonanie potrebných úkonov pri zisťovaní príčin vzniku požiarov,
- f) poruší zásady bezpečnej prevádzky tepelných, elektrických, plynových a iných spotrebičov,
- g) nezabezpečí kontrolu, čistenie a odborné preskúšanie komínov.

Pokarhanie alebo pokutu do 165 eur možno uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarmi tým, že

- a) nevykoná v určenej lehote opatrenia uložené obcou podľa [§ 23 písm. b\)](#),
- b) poškodí, odstráni, zneužije alebo inak zníži účinnosť požiarnych zariadení, sťažuje k nim prístup, bezdôvodne privolá hasičskú jednotku, bezdôvodne vyvolá požiarneho poplach alebo zneužije linku tiesňového volania,
- c) neposkytne osobnú pomoc alebo vecnú pomoc v súvislosti so zdolávaním požiaru, hoci je na to povinná na základe výzvy veliteľa zásahu podľa § 46 písm. d) alebo [§ 47](#),
- d) nedodrží predpisy o skladovaní, ukladaní a manipulácii s horľavými látkami a horenie podporujúcimi látkami alebo znemožní prístup k rozvodným zariadeniam elektrickej energie, plynu a vody,
- e) nezabezpečí riešenie a dodržiavanie požiadaviek na protipožiarne bezpečnosť stavieb pri uskutočňovaní stavieb, pri ich užívaní alebo pri zmene užívania stavieb.

Sankcie fyzickej osobe

Pokarhanie alebo pokutu do 331 eur možno uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarmi tým, že

- a) poruší príkazy alebo zákazy týkajúce sa manipulácie s otvoreným ohňom na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo poruší zákaz fajčenia, alebo svojím konaním spôsobí vznik požiaru,
- b) neumožní hasičskej jednotke vstup na nehnuteľnosť pri zdolávaní požiaru alebo inak sťaží vykonanie opatrení nevyhnutných na zdoľanie požiaru alebo pri záchranných prácach,
- c) poruší rozhodnutie o vylúčení veci z používania,
- d) vykonáva činnosti, na ktorých výkon nemá osobitné oprávnenie alebo odbornú spôsobilosť, ktoré sa vyžadujú na výkon takýchto činností,
- e) nedodrží zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru,
- f) vypaľuje porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu,
- g) nezabezpečí plnenie opatrení v súvislosti s ochranou lesov pred požiarmi, ktoré sú v jej vlastníctve, správe alebo v užívaní.

Pozor v kuchyni !!!

Pozor v kuchyni !!!

Prestupy inštalácií cez požiarne steny/stropy

Šírenie požiaru

V prípade požiaru

1. Zachovajte chladnú hlavu, nepanikárte.
2. Ak to situácia (nie sú zadymené únikové cesty a nie ste zranený) umožňuje, pokúste sa požiar zhasiť hadicou z hydrantu, vedrom vody, hasiacim prístrojom, ale pozor na ohrozenie elektrickým prúdom.
3. Ak to situácia neumožňuje, nechodte na chodbu, neotvárajte dvere. Dym je jedovatý, horúci, má nízky obsah kyslíka, stačí pár nádychov a môžete stratiť vedomie.
4. Nenastupujte do výtahu, ten vás pred dymom neochráni, pri požari môže dôjsť k výpadku elektrického prúdu a ostanete uväznený, navyše výťah vás môže zaviesť na miesto väčšieho ohrozenia.
5. Volajte hasičov, telefónne číslo 150, alebo 112. Povedzte kde horí – adresu (mesto, ulica, číslo domu), ak viete kde horí alebo kde vidíte/cítite dym, operátor vám bude klásť otázky, neskladajte telefón, zloží ho operátor tiesňovej linky
6. Utesnite netesnosti okolo vstupných dverí do bytu mokrou handrou. Spomalíte tým prenikanie dymu z chodby do bytu.
7. Ak hustota dymu v byte stúpa, choďte do najvzdialenejšej miestnosti s oknom alebo na balkón a zatvorte za sebou všetky dvere. Vytvoríte tým ďalšie „spomaľovače šírenia dymu“.
8. Čakajte na pomoc, kým nebude zlikvidované ohrozenie.
9. Upozornite na seba - volajte z okna, hádžte malé predmety, dajte o sebe vedieť, ak hasiči vedia kde ste, dostanú sa k vám oveľa rýchlejšie. Nemajte strach, hasiči preverujú prítomnosť osôb vo všetkých ohrozených priestoroch.
10. Riadte sa pokynmi hasičov.

Ďakujem za pozornosť

Šťastie praje pripraveným

FIREcontrol ®

Špačinská cesta 91

917 01 **TRNAVA**

tel.: [0907 707 532](tel:0907707532)

e-mail: info-tt@firecontrol.sk

www.firecontrol.sk